Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru Judecător: Eduard Galușceac
Dosarul nr. 2r-1668/24
2-24042435-02-25r-24052024

D E C I Z I E
Colegiul Civil, comercial şi de contencios administrativ
al Curţii de Apel Chişinău

18 iulie 2024 mun. Chişinău

în componenţă:
Preşedintele şedinţei, judecător: Ana Panov
Judecători: Natalia Mămăligă şi Ala Malîi

examinând, în lipsa părților, recursul declarat de către avocatul Lungu Alexei în interesele lui *****, împotriva încheierii judecătorului Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 19 aprilie 2024, în cauza civilă la demersul executorului judecătoresc Burlac Oxana privind aplicarea interdicției de a părăsi țara, în privința debitorului *****,

c o n s t a t ă:

Pretențiile reclamantului.

La data de 15 aprilie 2024, executorul judecătoresc Burlac Oxana s-a adresat în instanţă cu un demers prin care solicită aplicarea interdicției de a părăsi țara pe un termen de 6 luni în privința debitorului ***** a. n. 27.05.1966, IDNP *****, cu ultimul domiciliu cunoscut r-nul Ialoveni, satul *****.

În motivarea demersului executorul judecătoresc Burlac Oxana a indicat că, la data de 19.07.2023 la biroul de executare al executorului judecătoresc Burlac Oxana a parvenit spre executare documentul executoriul titlul executoriu din 03.04.2023, emis de Judecătoria Hânceşti (sediul Ialoveni) privind încasarea sumei de 7421,4 Euro, 117754,18 lei de la ***** (IDNP *****) în contul creditorului *****.

La data de 19.07.2023 prin încheierea nr. 177-745/2023 a fost intentată procedura de executare întru executarea documentului executoriu sus menţionat, cu citarea debitorului de a se prezenta la biroul de executare al executorului judecătoresc Burlac Oxana la data de 31.07.2023 ora 10:00.

În urma expedierii actelor debitorului ***** de către executorul judecătoresc Oxana Burlac, pe adresa sus menționată, acesta nu a fost recepționată, plicul fiind restituit cu mențiunea „nereclamat”.

Totodată, în scopul asigurării executării documentului executoriu, în conformitate cu prevederile art.63 Cod de Executare al RM, la data de 19.07.2023, a fost emisă încheierea privind aplicarea măsurilor de asigurare a executării, prin care a fost aplicată interdicții asupra sumei de 7421,40 Euro şi 117754,18 lei aflate la conturile deţinute de debitor.

Prin răspunsurile parvenite de la instituțiile financiare se atestă că debitorul ***** deține conturi bancare însă nu deține careva mijloace financiare. Conform Departamentului înmatriculare a mijloacelor de transport şi calificare a Conducătorilor Auto, debitorul ***** nu deţine în proprietate mijloace de transport.

Conform informaţiei din Banca centrală de date a Cadastrului, Agenţia Servicii Publice, Departamentul Cadastru se atestă că pe numele lui ***** este înscris dreptul de proprietate asupra bunurilor imobile din Republica Moldova: 1) 1.0 cotă parte din bunul imobil cu nr. cadastral *****; 2) 1.0 cotă parte din bunul imobil cu nr. cadastral *****; 3) 1.0 cotă parte din bunul imobil cu nr. cadastral ***** Bunurile enumerate sunt sechestrate de mai mulți Executori Judecătoreşti.

La data de 19.07.2023 a fost expediată interpelarea nr.177-745/2023 la Primăria satului *****, r-nul Ialoveni prin care a fost solicitată informația despre debitorul *****. Din răspunsul parvenit la data de 27.07.2023 s-a constatat că debitorul ***** are viza de reşedinţă în r-nul Ialoveni, dispune de imobil cu nr. cadastral ***** Alte informații despre debitorul ***** primăria nu deține.

Pentru stabilirea debitorului, s-a considerat necesar deplasarea pe adresa: r-nul Ialoveni, satul *****, str. Basarabia 7. La data de 05.10.2023 ieșind la fața locului pe adresa r-nul Ialoveni, satul *****, str. *****7, s-a constatat: pe adresa dată este o casă de locuit individuală, poarta închisă, la cerințele executorului judecătoresc nu a răspuns nimeni, în poartă a fost lăsată o citația pe numele debitorului pentru a se prezenta la biroul executorului judecătoresc la data 09.10.2023 ora 10:00. Debitorul la data stabilită nu s-a prezentat.

La data de 05.10.2023 ieșind la fața locului pe adresa r-nul Ialoveni, satul *****, str. Ștefan cel Mare, 121/a, ap. (of.) 4, sediul al SRL „Costirlogistic” s-a constatat debitorul nu a putut fi stabilit, la cerințele executorului judecătoresc nu a răspuns nimeni, vecini nu sunt, vizual oficiul este părăsit.

La data de 06.10.2023 în adresa primăriei localității ***** a fost expediată încheierea nr. 177-745/2023 privind asigurarea executării documentului executoriu, înmânarea debitorului a încheierii de intentare nr. 177-745/2023 din 19.07.2023 şi somația nr. 177-745/2023 din 06.10.2023. Primăria recepționând încheiere la data de 11.10.2023 până în prezent din motive necunoscute nu a executat cerințele executorului judecătoresc.

La data de 10.11.2023 ieșind la fața locului repetat pe adresa r-nul Ialoveni, satul *****, str. *****7, s-a constatat: poarta este deschisă, însă la cerințele

executorului judecătoresc nu a răspuns nimeni, în poartă a fost lăsată o citația pe numele debitorului pentru a se prezenta la biroul executorului judecătoresc la data 13.11.2023 ora 10:00. Debitorul la data stabilită nu s-a prezentat.

La data de 24.01.2024 prin încheierea nr. 25-1734/2023 emisă de către Judecătoria Chișinău, sediul Centru, debitorul ***** a fost declarat în căutare. Încheierea nr. 25-1734/2023 din 24.01.2024 emisă de către Judecătoria Chișinău, sediul Centru fiind expediată Inspectoratului de Poliție Ialoveni pentru executare.

În urma măsurilor întreprinse de către Inspectoratul de Poliție Ialoveni, debitorul a fost depistat, acesta s-a obligat să se prezinte la biroul executorului judecătoresc Oxana Burlac, până în prezent debitorul nu s-a prezentat. Telefonul declarat de către acesta la Inspectoratul de Poliție nu este disponibil.

Având în vedere că debitorul nu s-a prezentat la biroul executorului judecătoresc, la data de 28.03.2024, executorul judecătoresc a ieșit repetat pe adresa de domiciliul a debitorului, r-nul Ialoveni, loc. ***** constatând: poarta este deschisă dar la cerințele executorului judecătoresc nu a răspuns rumeni, în poartă a fost lăsată o citație pe numele debitorului pentru a se prezenta la biroul executorului judecătoresc la data de 01.04.2024. Debitorul la data stabilită nu s-a prezentat.

Mai indică executorul judecătoresc că, în cadrul procedurii de executare s-a constatat că debitorul deseori traversează frontiera Republicii Moldova. Acest fapt însă nu a contribuit la executarea obligaţiilor stabilite în documentul executoriu. Până în prezent debitorul nu s-a prezentat la biroul de executare al Executorului Judecătoresc Burlac Oxana.

De asemenea menționează executorul judecătoresc că, luând în considerație faptul că debitorul ***** se eschivează de la executarea hotărârii judecătorești acesta nu a achitat careva sume întru stingerea datoriei, iar părăsirea hotarelor Republicii Moldova ar face imposibilă/dificilă executarea hotărârii judecătorești, ținând cont de scopul executării silite, statuat la art. 1 Cod de Executare, rezidă în a contribui la realizarea drepturilor creditorilor recunoscute printr-un document executoriu prezentat spre executare, în modul stabilit de lege.

Solicită executorul judecătoresc Burlac Oxana, aplicarea interdicției de a părăsi țara pe un termen de 6 luni în privința debitorului *****, a.n. 27.05.1966, IDNP *****, cu ultimul domiciliu cunoscut r-nul Ialoveni, satul *****.

Poziția instanței de fond.

Prin încheierea judecătorului Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 19 aprilie 2024, s-a admis demersul executorului judecătoresc Burlac Oxana cu privire la aplicarea interdicției de a părăsi țara pe un termen de 6 luni în privința debitorului *****. S-a aplicat interdicţia de a părăsi ţara debitorului *****, a.n. 27.05.1966, IDNP *****, cu ultimul domiciliu cunoscut r-nul Ialoveni, satul

*****, până la achitarea datoriilor faţă de creditorul *****, în temeiul documentului executoriu din 03.04.2023 emis de Judecătoria Hâncești (sediul Ialoveni) privind încasarea de la ***** în beneficiul lui ***** a sumei de 7421,40 Euro, 117754,18 lei, dar nu mai mult decât pentru 6 luni din momentul emiterii prezentei încheieri. S-a obligat executorul judecătoresc de a efectua periodic, o dată la 30 de zile, un control privind necesitatea menținerii acestei interdicţii.

Solicitarea recurenților.

Invocând ilegalitatea acestei încheieri, la 07 mai 2024, avocatul Lungu Alexei în interesele lui ***** a contestat-o cu recurs, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii recurate cu pronunţarea unei noi decizii sub formă de încheiere, prin care cererea privind aplicarea interdicției de a părăsi țara, să fie respinsă ca fiind neîntemeiată.

Argumentele părților.

În motivarea recursului, reprezentantul recurentul a invocat că, judecătorul primei instanțe, la emiterea încheierii din 23 noiembrie 2022 nu a elucidat toate circumstanțele care au importanţă pentru elucidarea corectă a chestiunii privind aplicarea interdicției de a părăsi țara.

Invocă reprezentantul recurentului că, aplicarea interdicției de a părăsi țara este o măsură excepțională, la care trebuie să țină cont nu numai în interesele creditorului, dar și de drepturile debitorului. Mai mult decît atît, potrivit extrasului din baza de date SIC ,,Acces Web " rezultă că debitorul ***** este fondator la SRL Lucgor-LG" şi II,,Luca[n], precum şi administrator la SRL ,, Vabicon-Plus SRL ”Ilagrotrans " şi II „Luca”.

Deasemenea, conform informaţiei de la Agenţia Servicii Publice, Departamentul Cadastru se atestă că pe numele ***** este înscris dreptul de proprietate asupra bunurilor imobile din Republica Moldova cu nr. cadastral 5515203.055.94, nr. cadastral ***** şi nr. cadastral 5515503,504,

Prin răspunsul nr. 336 din 27,07,2023 Primăria ***** a comunicat executorului r-nul Ialoveni, dispune de imobilul cu nr. cadastral 5515203055.04, alte informaţii nefiind cunoscute.

Consideră că nu sunt întrunite condiţiile de aplicare a interdicţiei de a părăsi ţara faţă de debitor deoarece chiar din conţinutul încheierii contestate rezultă că ***** deţine cu drept de proprietate bunurilor imobile din Republica Moldova cu nr. cadastral *****, nr. cadastral ***** şi nr. cadastral 5515503.504, însă executorul judecătoresc n-a întreprins nici o acţiune pentru a executa titlul executoriu din contul acestor bunuri.

Termenul de declarare a recursului.

În conformitate cu art. 425 CPC, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la pronunţarea ei.

Din actele pricinii rezultă că încheierea recurată a fost pronunţată la 19 aprilie 2024 (f.d. 45-51), recursul declarat de avocatul Lungu Alexei în interesele lui ***** a fost înregistrat la data de 07 mai 2024 (f.d. 58-59). Însă, potrivit avizului de recepție anexat la materialele cauzei, recurentul a recepționat copia încheierii contestate la data de 29.04.2024. Astfel, prin prisma art. 425 C.P.C., instanţa de recurs constată că recursul a fost depus în termen.

Conform art. 426 alin. (3) CPC RM, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului şi a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilităţii şi fără participarea părţilor.

Aprecierea instanței de recurs.

Studiind recursul declarat de avocatul Lungu Alexei în interesele lui *****, Colegiul consideră că acesta urmează a fi admis, casată încheierea judecătorului Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 19 aprilie 2024, cu soluționarea problemei în fond, prin respingerea cererii de aplicarea interdicţiei de a părăsi ţara din următoarele motive.

În favoarea concluziei enunţate se invocă următoarele argumente.

În conformitate cu art. 427 lit. c) Cod de procedură civilă, instanţa de recurs, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul şi să caseze integral sau parţial încheierea, soluţionînd prin decizie problema în fond.

Din actele cauzei rezultă cu certitudine că, executorului judecătoresc Burlac Oxana s-a adresat cu cerere prin care se solicită aplicarea interdicției de a părăsi țara pe un termen de 6 luni în privința debitorului ***** a. n. 27.05.1966, IDNP *****, cu ultimul domiciliu cunoscut r-nul Ialoveni, satul ***** (f.d.2-15).

Prin încheierea judecătorului Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 19 aprilie 2024, s-a admis demersul executorului judecătoresc Burlac Oxana cu privire la aplicarea interdicției de a părăsi țara pe un termen de 6 luni în privința debitorului *****. S-a aplicat interdicţia de a părăsi ţara debitorului *****, a.n. 27.05.1966, IDNP *****, cu ultimul domiciliu cunoscut r-nul Ialoveni, satul *****, până la achitarea datoriilor faţă de creditorul *****, în temeiul documentului executoriu din 03.04.2023 emis de Judecătoria Hâncești (sediul Ialoveni) privind încasarea de la ***** în beneficiul lui ***** a sumei de 7421,40 Euro, 117754,18 lei, dar nu mai mult decât pentru 6 luni din momentul emiterii prezentei încheieri. S-a obligat executorul judecătoresc de a efectua periodic, o dată la 30 de zile, un control privind necesitatea menținerii acestei interdicţii (f.d. 45-51).

Pentru a se pronunța astfel, judecătorul primei instanțe a reținut că, aplicarea interdicţiei de a părăsi ţara este o măsură de asigurare a executării documentului executoriu temporară, ce se perimă în timp. Or, conform art. 64 alin. (1) şi alin. (2) Cod de Executare, interdicţia de a părăsi ţara în cel mult 6 luni se aplică de către judecător doar după luarea măsurilor de asigurare a executării documentului executoriu, dacă este necesară menţinerea interdicţiei pe un termen mai mare, aceasta poate fi aplicată în mod repetat în urma unui demers motivat al executorului judecătoresc, dar nu mai mult de 3 ori în cadrul aceleiaşi proceduri.

Totodată a motivat instanța de fond că, prin înscrisurile prezentate de executorul judecătoresc se atestă faptul că executorul a întreprins măsuri de asigurare necesare pentru executarea documentului executoriu, pe care îl are în procedură, însă debitorul nu își execută obligația.

Mai mult, a invocat prima instanță că, prin neexecutarea documentului executoriu un timp îndelungat s-ar încălca drepturile creditorului de a dispune de soluţionarea în termen rezonabil a litigiului, care potrivit jurisprudenţei CEDO se încheie cu executarea hotărîrii judecătoreşti, Curtea statuând în nenumărate rînduri că încălcarea termenilor rezonabili de examinare a litigiilor, inclusiv şi la etapa de executare a acestora, constituie o încălcare a prevederilor art.6 al Convenţiei Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului şi Libertăţilor Fundamentale.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curţii de Apel Chişinău, analizând situația de fapt din prezenta speță în raport cu probele administrate la dosar, menționează că soluția dată de către judecătorul primei instanțe este greșită.

La caz, instanţa de recurs consideră oportun de a reitera prevederile art. 22 alin. (1) lit. x) Cod de executare, care prevede expres că executorul judecătoresc este în drept să solicite instanţei judecătoreşti, la cererea creditorului, aplicarea faţă de debitor a interdicţiei de a părăsi ţara în cazul în care plecarea acestuia ar face imposibilă sau dificilă executarea hotărârii judecătoreşti.

La fel, potrivit art. 64 Cod de executare (1) Interdicţia de a părăsi ţara în cel mult 6 luni se aplică de către judecător, la demersul executorului judecătoresc, doar atunci când prezenţa debitorului este necesară pentru executarea eficientă a documentului executoriu şi doar după luarea măsurilor de asigurare a executării documentului executoriu, cu obligarea executorului judecătoresc de a efectua periodic un control privind necesitatea menţinerii acestei interdicţii. Încheierea instanţei de judecată se execută imediat, însă poate fi atacată cu recurs. Demersul executorului judecătoresc privind interdicţia de a părăsi ţara se examinează pe baza materialelor anexate la demers, fără participarea părţilor. Instanţa care examinează demersul poate dispune citarea participanţilor la proces şi a executorului judecătoresc pentru a se pronunţa cu privire la temeiurile invocate în demers; (1^1) Încheierea instanţei de judecată prin care se dispune aplicarea interdicţiei de a

părăsi ţara se trimite spre executare Poliţiei de Frontieră din subordinea Ministerului Afacerilor Interne; (2) Dacă este necesară menţinerea interdicţiei pe un termen mai mare, aceasta poate fi aplicată în mod repetat în urma unui demers motivat al executorului judecătoresc, dar nu mai mult de 3 ori în cadrul aceleiaşi proceduri de executare; (3) În cazul încetării procedurii de executare în condiţiile art. 83 lit. lit. a)–c) şi e)–g) Cod de executare sau restituirii documentului executoriu, interdicţia de a părăsi ţara se revocă de către executorul judecătoresc. În cazul în care în procesul de executare a documentului executoriu dispare necesitatea menţinerii interdicţiei de a părăsi ţara, precum şi în cazul încetării procedurii de executare în condiţiile art. 83 lit. d) Cod de executare, această interdicţie se revocă de către judecător la cererea executorului judecătoresc sau a părţilor în procedura de executare.

Cu referire la situația de drept și de fapt enunțată, instanța de recurs reține că, cererea de aplicare a interdicției de a părăsi țara înaintată de executorul judecătoresc Burlac Oxana în privința debitorului ***** este neîntemeiată și urmează a fi respinsă, or, la caz nu au fost prezentate probe care să dovedească faptul că, a întreprins toate măsurile posibile pentru asigurarea executării şi nu a fost demonstrat dincolo de orice dubii rezonabile că o eventuală plecare a debitorului peste hotarele Republicii Moldova ar face imposibilă executarea, or sarcina probațiunii acestei circumstanțe, îi este atribuită tranșant de lege.

În acest sens Colegiul reiterează că, până la înaintarea în instanţa de judecată a demersului privind aplicarea interdicţiei de a părăsi ţara în privinţa debitorului, executorul judecătoresc urmează să întreprindă efectiv toate acţiunile posibile şi legale, întru luarea măsurilor de asigurare a executării documentului executoriu, şi doar în cazul în care a epuizat toate măsurile respective, să înainteze un demers în instanţa de judecată, privind aplicarea interdicţiei de a părăsi ţara în privinţa debitorului.

Se mai reține, în speță executorul judecătoresc nu a prezentat date suficiente care să confirme întrunirea condiţiilor stabilite la art.64 din Codul de executare, în vederea aplicării interdicţiei de a părăsi ţara în privinţa debitorului.

Or, deşi executorul judecătoresc a întreprins un şir de acţiuni în cadrul procedurii de executare a documentului executoriu, ultimul nu a probat oportunitatea aplicării interdicţiei de a părăsi ţara în privinţa debitorului, *****, şi nici nu a explicat cum aplicarea restricţiei corelează cu finalitatea scopului urmărit.

Totodată, Colegiul de judiciar constată că nu sunt întrunite condiţiile de aplicare a interdicţiei de a părăsi ţara faţă de debitor deoarece chiar din conţinutul încheierii contestate rezultă că ***** deţine cu drept de proprietate bunuri imobile din Republica Moldova cu nr. cadastral *****, nr. cadastral ***** şi nr. cadastral 5515503.504, însă executorul judecătoresc n-a întreprins nici o acţiune pentru a executa titlul executoriu din contul acestor bunuri.

Astfel, nu sunt întrunite în prezenta pricină condițiile expres prevăzute de lege pentru aplicarea debitorului interdicția de a părăsi țara, luând în considerație faptul, că la depunerea demersului executorului judecătoresc Burlac Oxana urmează să prezinte probe, ce ar demonstra faptul epuizării tuturor măsurilor de asigurare a executării posibil a fi aplicate.

Suplimentar, Colegiul judiciar face referire la Jurisprudenţa constantă a Curţii Europene a Drepturilor Omului prevede că, discrepanţa între interesul general şi drepturile individului trebuie examinată în lumina principiilor generale enunţate de Convenţie, prin care se cere ca să fie respectat un echilibru echitabil dintre necesităţile intereselor generale ale societăţii care sunt servite prin măsura în cauză şi drepturile fundamentale ale individului care sunt afectate prin acea măsură.

Or, fără a fi întreprinse toate acţiunile posibile de către executorul judecătoresc şi cu anexarea la demers a rezultatelor acţiunilor întreprinse, nu putea instanţa să determine dacă se respectă acest echilibru echitabil, or, balanţa necesară nu va fi respectată dacă individul vizat a fost obligat să suporte *"o sarcină individuală şi excesivă*", impunând o sarcină disproporţionată pe seama debitorului care are de achitat o sumă de bani vizavi de dreptul său la libera circulaţie.

Ca consecință, Colegiul conchide despre lipsa motivelor de fapt și a temeiului legal pentru a aplica interdicția de părăsire a țării în privința debitorului, în actuala speță. În acest sens instanța de recurs relatează, că aplicarea interdicției de a părăsi țara este o măsură excepțională şi la aplicarea acesteia instanța trebuie să tina cont nu numai de interesele creditorului, dar și de drepturile debitorului. De asemenea urmează de relatat că, orice limitare a dreptului persoanei la libera circulație, inclusiv şi prin interdicția de a părăsi țara, trebuie să corespundă anumitor exigențe de ordin material şi procedural, care să garanteze proporționalitatea acesteia cu scopul urmărit.

Or, aplicarea interdicției de a părăsi țara contravine principiului stabilit de art. 27 din Constituție, care indică că oricărui cetățean al Republicii Moldova îi este asigurat dreptul de a-și stabili domiciliul sau reședința în orice localitate din țară, de a ieşi, de a emigra şi de a reveni în ţară. Dreptul la libera circulaţie este protejat, de asemenea, de art. 2 din Protocolul nr. 4 la Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale, art. 12 din Pactul internațional cu privire la drepturile civile şi politice, art. 13 alin. (2) din Declaraţia Universală a Drepturilor Omului.

În acest context, este de menționat că aplicarea interdicției de a părăsi țara nu trebuie înțeleasă şi aplicată ca o sancțiune pentru neexecutarea documentului executoriu, dar exclusiv ca un procedeu care ar împiedica debitorul să se eschiveze de la executare prin părăsirea țării.

Din considerentele menţionate şi având în vedere faptul că, cererea de recurs depusă de avocatul Lungu Alexei în interesele lui ***** este întemeiată, Colegiul

civil ajunge la concluzia de a admite recursul, a casa încheierea primei instanțe, cu pronunţarea unei noi decizii sub formă de încheiere, prin care cererea privind aplicarea interdicției de a părăsi țară înaintată de către executorul judecătoresc Burlac Oxana urmează a fi respinsă.

În conformitate cu prevederile art. art. 427 lit. c), 428 CPC, Colegiul Civil, comercial și de contencios administrativ al Curţii de Apel Chișinău,

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de avocatul Lungu Alexei în interesele lui *****.

Se casează încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 19 aprilie 2024, în cauza civilă la demersul executorului judecătoresc Burlac Oxana privind aplicarea interdicției de a părăsi țara, în privința debitorului *****, soluționând prin decizie problema în fond, cu adoptarea unei noi decizii sub formă de încheiere prin care:

Se respinge ca neîntemeiat demersul executorului judecătoresc Burlac Oxana cu privire la aplicarea interdicţiei de a părăsi ţara faţă de debitorul *****, născut la 27.05.1966, cod personal *****, domiciliu cunoscut r-nul Ialoveni, satul *****.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Preşedintele şedinţei, judecător: Ana Panov

Judecători: Natalia Mămăligă

Ala Malîi